

állami elemi iskolában a növendékeket olasz ajkú tanárok tanítják, ha tehát a növendékek bár bár konstrukciókat produkálnak az olasz nyelvben, ezt nem szabad nem illik, és nem is tisztességes dolog a magyar ajkú tanítókra hátni.

Egyébiránt, a magyar állami elemi iskolák tanítóit mindenestre bírnák az olasz nyelvet annyira, a melyel minden fiúmei kibékülve lehet; más kérdés azonban vajjon a magyar állami tanintézetek nem magyar ajkú tanítóit bírnák-e a magyar nyelvet oly mértékben, mint azt a magyar állami törvények joggal megkövetelik! Pedig azt hiszszük, hogy e követelmény sokkal nagyobb jogerővel bír, mint a *Rivista*-nak minden logikát nélkülöző éretlen és oly roszakarátú okoskodása!

Ehhez szóljon hozzá, a kibentél az igazságnak egy szemernyi érzete!

Végül megjegyezzük még, hogy mindazon fiúmei szülők, kik gyermekeiket a magyar állami elemi iskolákba járatják, nézetünk szerint szintén meg vannak elégedve az ott megvalósított tanítási rendszerrel; és ha ezek az ismeretek elsajátítása mellett hazaszereztéssel is ez intézetekbe járatják gyermekeiket, úgy csak gratulálunk nekik, mert teljesen tisztában vannak azzal, hogy a magyar nyelvnek tudása, nem foglalja magában sem az olasz sem más nyelvnek elnyomását!

Jövőre a többitől!

M. Zs.

Magyarország és a barcellonai kiállítás

A barcellonai nemzetközi kiállításra mely a jövő április 8-án lesz megnyitva, tudvalevőleg, hazánkban is tömeges részvételre készültek, tőt a kiállítás sikere czéljából gróf Zichy Jenő személyesen is megfordult Spanyolországban, hogy így az hazai iparizskek kiállítását minél czélszerűbben rendezhesse.

Minél inkább közeledik e kiállítás amál jobban buzditjuk a hazai kivitelek

létesítsenek, s idegen országokban kereskedelmi telepeket alapítsanak.

Fájdalom, különösen Magyarországon nincs még ilyesmi iránt a kellő érzék. „Kereskedelmünkre nézve” — mondja egyik, létezetekben gazdag értekezésében Weiss Berthold — nagy baj az, hogy csaknem kizárólag Magyarország határain belül mozog; pedig, az egyszerű kereskedelmi közvetítés is mily hasznos jár! Azon nemzetközi kereskedelmet értjük itt, mely oly árakat, mint kávé, rizs, fűszerek, stb., az idegen termelő népektől a fogyasztó népekhez juttatja. Ezen tisztán kereskedelmi közvetítés Nagy-Britanniának 350 millió márkát, Franciaországnak 160 millió márkát, Németországnak 200 millió márkát s a kisiny Görögországnak 30 millió márkát jövedelmez évenként; míg Magyarország kereskedelmi nyeresége a nemzetközi forgalomban talán nem jövedelmez annyi 1000 forintot, mint a nevezett államok, erélyük, kitartásuk, ismeretük s vállalkozási szellemük által milliókban szereznek. Amde ezen nincs mit esődalkoznunk, ha meggondoljuk, hogy nálunk mily kevesen működnek a kereskedelmi téren; mert míg Ausztriában a lakosság 1:58%-a, Németországban 3:4%-a, Franciaországban 5:07%-a, Angliában 9:8%-a

foglalkozókat, a nagykereskedőket és nagy iparosokat hogy a spanyolországi kiállításon minél nagyobb számban résztvegyenek.

A barcellonai kiállításnak ugyan is nem csekély befolyást gyakorolhat a Fiuméből Spanyolország felé és ennek fontosabb piacaira irányuló kiviteli kereskedelmünkre.

Ez idő szerint a magyar kiviteli kereskedelemnek minden törekvése odarányul, hogy ez kkeinket a nyugot fontosabb kikötőbe exportáljuk, azoknak e piacokon állandóságot biztosítsa, minél szélesebb körben elterjeszük. E czél megvalósítása a nagy verseny dacára, már az okból is nekétőlük legyőzhetlen akadályokba, a mennyiben az „Adria” magyar tengeri gőzhajózási társulat hajóival direkté kiüldehrük exportképes áruinkat a spanyol kikötőkbe. Az Adria hajók ez idő szerint csak egy-két nagyobb spanyol kikötőt érintenek a távolabbi nyugoti kikötők felé irányuló újakban, s így az áruforgalom melyet a spanyol kikötőkbe közvetítenek, még mindig nem felel meg a várakozásnak.

A barcellonai nemzetközi kiállítást kiváló alkalomnak tartjuk, hogy a magyar tengerpart és Spanyolország közötti hajóforgalom az eddiginél nagyobb lendületet nyerjen. Az eddig érintett spanyol kikötőkön kívül még számos oly kikötője van Spanyolországban a Középtenger mentén, hol egy kis akaratall és életrelvéliséggel tért lehetne nyitni a magyar produktumok részére.

A városatyák gyűlésterméből.

(Szept. 23.)

Menjek, ne menjek, menjek?... Igy okoskodtak ma is a város érdemes atyai, s így történt, hogy mégis összevödtek vagy harminczhárom, a mely számba bele van véve, a drenovai bíró, a jó Segnan batesi is!

Hogy esetepató nem lesz, az már jó előre sejthető volt a karzati publikum minőségéből, mely ezúttal leginkább, abból a *fiatalokból* került elő, kik szert k bírálni az *örökeket* azért, hogy nem értik meg — egymást!

A város érdemes polgármestere ma nem hideg vérrel, hanem könnyösen foglalta el helyét.

Megnyitotta gyűlést, mert azt mint elnöknek megnyitnia kötelessége. Mint-hacsak meguntá volna az ő becsületes lelke azt a sok furcsaságot, melynek egy idő óta színhelye a közgyűlési terem, melyben a nagy és szép idők emlékeit egyelőre a falra függesztett nagy hazafiak képviselik; s a hová egykor az ő

foglalkozik kereskedelem és forgalommal, addig hazánkban ilyen foglalkozásra a lakosságunk csak 1:18%-a esik.

Kereskedelmünket felület okvetetlen emelnünk kell, ha számot akarunk tenni a nemzetközi kereskedelmi forgalomban; ehhez pedig első sorban az szükséges, hogy szüntek már meg azon előítélet, mely nálunk jelenleg a kereskedelmi pályára iránt mutatkozik, s lépjenek a nál többben — s pedig vagyonosabb ifjakból is — annak ösvényére.

Nagy hátrányára van kereskedelmünknek az is, hogy külföldi állami képviselőink gyakran nem méltatják annak igényeit kellő figyelemre, mint az feladatuk és kötelességük lenne.

Rég óta merülnek már fel e miatt panaszkok s valóban megfoghatatlan, hogy az illető körök mért nem orvosolják a bánt, s miért nem szabadítják meg kereskedelmünket, a mozgását gátló bilincsektől.

Végre: tengeri kereskedelmünk Fiumén át üzetvén, e magyar kikötővárosnak felhasználása is szükséges ahhoz, hogy a Szueszi csatornán át létesítendő forgalomnak minél nagyobb részét elnyerhessük.

Fiumének a Szueszi csatornához való kedvező fekvését már előbb kimutattuk,

arezképét, valahogy mégis csak el fogja helyezni a „hálás” utókor....

A mai közgyűlésnek legérdekesebb tárgya volt, az újonnan épülő pénzügyi igazgatósági palota. Erről a palotáról, mely a fiúmei Corso egyike díszbe leendő folyt leginkább a vitaközös. Az ügyet Dr. Nacínovich terjesztette a közgyűlés elé s ellogadásra ajánlotta a kormány által megállapított építési tervezetet, előre becsátva ama körülményt, hogy a városi hatóság szükségesnek látta a tervezet megvalósításához a képviselő testület belegyezését kikérni, a mennyiben az új épület terének megvalósításával 25 □ méternyi területfoglalás áll be. Dr. Nacínovich ajánlja a tervezet elfogadását, azzal a kikötéssel, hogy a kinevár az elfogalandó területet a várost kárpótolja. Együttal arra kéri a képviselőtestületet, hogy az elfogalandó terület árát □ méterenként meghatározza.

„Terület foglalásról” lévén szó, ki is tiltakozhatott ez ellen első sorban, mint Wallusching atya, ki különben ma oly szelid areczal jelent meg az arulában, hogy akár nyulat lehetett volna vele fogatni. A „terület foglalás” szóra azonban elkapta őt bazafias buzgósága, s veszedelmes preezedensnek jelentette ki, ha a város a teljes plenum nélkül határozza el valamely területnek átengedését.

Cotta János polgármester fölvilágosításul előadja, hogy ez esetben nem tekeladás esupán az új utcaszabályozásnak megfelelő vonalba való építésről van szó.

Smoquina igen helyesen azt mondja, hogy a pénzügyi igazgatóságnak a szükséges terület átadását annál is inkább ohajtja, mert ellenkező esetben az új palota a réginek nyomain fog fölépülni, a mi az ezetika szempontjából káros.

Nagyon természetes, hogy *Dumich* atya Walluschinggal át egyet, azonban hajlandó a pénzügyi igazgatóságnak tervezetét némi módosítással elfogadni.

Cotta János elnök mindenekelőtt azzal ohajt tisztában lenni, vajjon felekedésről vagy az építési vonal kizárításáról van-e szó. Mindamellet *Chierogo* tovább folytatja a vitát, s inkább a terület árának meghatározása, mint egyéb ok miatt ohajtja a bizottság tagok teljes számú jelenlétét. A □ méterenként fölajánlott 5 frotot elfogadni érdemesnek nem tartja, s azt indítványozza, hogy a pénzügyi palotának az újabb terv szerint való kiépítéséhez szükséges területet a város ajándékképp engedje át. Így legalább a kormány nem mondhatja, hogy nehézségeket gördítünk törekvései elé.

— Micsoda?? — Ajándék?! szólat meg dühösen Wallusching atya; a kormány nekünk soha nem ajándékozott s mit!

De nemcsak ezen földrajzi tényező előnye Fiumének, hanem Magyarország folytonos támogatása is, mely e váos legutóbbkori birtoklása óta közel 70 millió forintot költött tengerészetre s az azzal kapcsolatos közlekedési eszközökre.

Amde, még mindig van sok tenni való, ha azt akarjuk, hogy Fiume az első rendű világpiacok között foglaljon helyet. Hogy Fiume lelkes polgárai ugy a magyar kormányt, mint az anyaország közönségét ily irányu törekvésben teljes odaadással támogatni fognak, azt hiszszük, nem szorul hosszas erősítésre.

A teendők — röviden körvonalozva — a következők lennének.

Első sorban a lehető legkedvezőbb vitelbőr szabaduló a Fiumébe vezető vasutvonalakon.

Kiszámíthatatlan fontossággal bírna továbbá, ha a Száván s a szabályozása váos Kulpa folyón lánzhajózás létesítenék.

Fiume emelkedésü nagyot lendítene az is, ha a vitorlahajózás, mely a magyar tengeri kereskedelemnek még ma is egyik fontos tényezője, s mely tengerpartunkon oly sajnos hanyatlásnak indult; kormányunk, valamint a tengerészeti és kereskedelmi körök kellő támogatása által új erőhöz jutna.

s ez esetben a terület □ méterenként 200 frotot is megér.

Hosszas vita után, melyben *Carina G.*, báró *Letts, de Domini V.* s többen vettek részt, elhatározzák, hogy a pénzügyigazgatóságnak a terület átengedésére vonatkozó beadványát tárgyalás alá nem bocsátják *amaldallij* nt a városatyák törvényes számban meg nem jelennek.

Egyéb baj nem történt.

Spectator.

Különféle hírek.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. minster kinevezte Szentpétery Endret segédtanárrá a polgári, és Lázár Károlyt segédtanóvá az elemi fiúiskolához. Ugyancsak az olasz nyelvnek a polgári fiúiskolában leendő tanítvályával Augheben Albín és Dalmartello Artur tanárok bizáltak meg.

Stefánia trónörököső Abbaziában. Stefánia trónörököső a tél ideyéből hosszabb időt fog tölteni Abbaziában kis leányával Erzsébet főhercegnővel. Főlemlítjük egyuttal, hogy a kies gyógyhelyen az ősi idey már megkezdődött. Eddig ugyan nem észlelték különös élelenség, tekintve azonban az ezideig jelentkeztek és a tudakozódásoknak nagy számát, nem szenved kétséget, hogy a legközelebbi idey alatt Abbazia szokatiannal megélelnek.

Személyi hírek. Fésüs István országos közepetszeti főfőügyelő városunkba érkezett. — Lederer Sándor az Adriatársulat igazgatója a társulat ügyének megvizsgálása czéljából e hét folyamán városunkban tartózkodott. — Fichy József a m. kir. állami vasutak főfelügyelője hivatalos teendőit végezve Fiuméből Zágrábba visszautazott.

Gróf Zichy Agost kormányzó és hét folyamán megtekintette az újonnan épült és teljesen befejezett vámfőpalotát. Mindenekelőtt az abban elhelyezett m. kir. állami elemi és polgári fiúiskolát szemlélt meg. Borecz Gyula igazgató útmutatása mellett, majd Szobovics Lajos pénzügyi igazgató kíséretében a m. kir. pénzügyigazgatóság vámfővotati, adófelügyelőségi stb. hivatalos helyiségeket tekintette meg.

Az állami polgári fiúiskolában, az önként vállalkozóknak a francia nyelv is tanítatik. Eddig 17 tanuló jelentkezett, kiket Szegő Mór ny. főreáliskolai tanár oktat.

A magyar nyelv a fiúmei községi elemi iskolákban. A magyar nyelv tanulása a fiúmei községi elemi iskolákban tudvalevőleg nem kötelező tanítvány, s így a növendékek szabad akaratára van biva a magyar nyelv tanulása. E czélból a városi műnecziplum tanszéket is állított, melyen a magyar nyelv tanítását *Smoquina* Lipót az állami elemi iskola ügybuzgó tanítója végzi. Örömmel konstátjuk, hogy a folyó iskolai évre a magyar nyelv tanulására összesen harminczkét növendék jelentkezett.

Gondoskodniuk kellene azután még: egy nagy szabasu be- és kiviteli társaság alapításáról; vagy forgalmi raktárak felállításáról; *gyakrak* a városban hajógyár létesítéséről, mert utóbbi nélkül nagyobb forgalmu kikötőt nem is képzelhetünk; végül, hogy a város terjeszkedhessék, területét ki kellene bővíteni és pedig feltöltés, vagy a város mögötti szklás területek kiegyengetése által.

Ezek a jelenlegi helyzetnél mutatkozó igények, melyek teljesítése természetesen tetemes anyagi áldozatokkal járna, de a mely áldozatok csak a befektetett pénz tökéltése gyanánt tekinthetők, melynek dus kamatozása okvetetlen elvárható.

S ezzel felsoroltuk mind azon tényezőket, melyekre támaszkodniuk kell, ha a Szueszi csatorna nyújtotta közgazdasági előnyöket hazánk részére érvényesíteni ohajtjuk.

Hinni akarjuk, hogy Magyarország, hosszas várakozás után, végre-valahára felismerendi hivatását, melynek, a Szueszi csatorna felhasználásával, a kelten és délen megfelelén e kellene, s hová hamarabb igyekezni fog, a mulasztottat kettős igyekvés és fokozott buzgalom által pótolni.

Az ang hadihajóból kezdett meg hozonyt. Alexandrán, rályi lobogó, rák hadi terget megillet. A reggel nyésre, a kikötő-től ötötől kilencz óráig Pitner ellentéskitva érkeget hadihajó, burghli herceg gernagy utáfületek küldészeny óra tseretében a vül, magyszánben fogadtat tengerészeti seny volt, m kikötő-adminoban fényes teletere, a féle ünnepléstávozott Poló, hogy az ang magyar tenger

A zsinó i-tóber 1-én vállalkozó és mai előadásnó Manzonon kiváló sikert

Osaldói 6-vasári néphét elején tödalmécziar sának megroadóhivatálnátette, napról moriságbajuhez sok szó adasul még szemére lány sok ideg túnek szemrehogy elhagyamunkát kereszükséges ósfordult 20 fpenztárban esaszony azonséget. — Kétugyekeseredesó fejszével szörnyű tetteőmagát jelen szállították, halt.

Forgó hírtornára tervezőfőfogat. A hkerkendő fanmára deláján Fosikkal átsz

Katonai Ma vasárnapban a helybred zenekar előadás d. hat órakor résztvenni sban az Adakirándulást órakor a vá

Kirándu napra tervezkevesbbé érándulás, m„lka” gőzósórákor indul muschióba z muschióból a mehetnek a lyának megtszórozottatjátékok is reCastelmusch Részvételi jAdamich téré

Időjárás hányzszor islyebb esőzése. A reggelek és egyébirant pnyörködünk.

Szabadság badságolt kato városunkon. A érkeztek meg estén Zágrábba

A szüret kezdetét vette. tán, mely a szőlő

métereinkint

ben *Carina* V. s. többen egy a pénz-tátengedéseire talas *ali nem* rosatyák tör-eleink.

Spectator.

ek.

oktatásügyi m. egy Endre se-Károlyt segéd-Uganyanak az-ában leendő ta-martello Artur

baziában, Ste-1 hóvasszab idót-álva Eiszébet uttal, hogy a- már megkez-eltető különös-ideg jelenke-nyeg számú, legközelebbi j- megelénkül.

stván országos-épült és telej-ndenekelőtt az- e elemi és pol- Berecz Gyula majd Szobovics nében a m. kir. tati, adófelügye-tekintette meg.

ában, az önként- is tamittak. kiket Szegő Mór

mei: községi

nyar nyávi ta-lemi iskolák-telező tan- szabad aka-nyelv tanu-mniczium- en a magyar- Lipót az ál- canitója végzi. gy a folyó is- város tanulá- sára endék jelent-

szután még:-vívíteli társa-almi raktárak-önösen hajó-rtóbbi nélkül- nem is kép- város terjes- lene bővítve- város mögötti- tése által.

tnél mutatko-ése természete- atokkal járna. a befektetett- nthették, mely- etetlen elvár-

nd azon ténye- nunk kell, ha- tta közgaz- l- zére érvénye- Magyarország, végre- valahára- nek, a Szemesi- a kel ten és- s hov-hama- lasztottat ket- buzgalom által

Az angol hajóraj Polában. A tizenegy hadihajóból álló angol hajóraj a hó 21-én érkezett meg Polába, hol az előikötöben vetett horgonyt. Habár az angol admirálhajón az Alexandrán, nem is volt fölönva az angol királyi lobogó, az Edinburghi herceg az osztrák hadi tengerészet részéről a királyi herceget megillető megtiszteltetésben részesült. — A reggel nyolcz óraker eldördült első ágyulövésre, a kikötöben horgonyozó hajók zászlódiszt öltöttek, s így a hajókról mint az erődívenyekről fölhangzottak az üdvölvések. Fél kilencz óraker délelött, a kikötő admirális, Pitner ellentengernagy, ki szabadság idejét megszakítva érkezett Polába, az „Alexandra” angol hadihajó födelőzetére sietett, hogy az edinburghi herceget üdvözölje. Pitner ellentengernagy után a városi hatóságok és egyéb tisztek küldöttéségei érkeztek ki hódolatkait. Tizenegy óra tájban a herceg főzskáczának kíséretében a partra lépett, hol a tisztkarunk körül, nagyszámú közönség által a legszívvelésszel fogadtatott. Este a vendégek tiszteletere a tengerészeti casino kertj helyiségében hangverseny volt, mely fényesen sikerült. Másnap a kikötő-admirál ugyancsak a tengerészeti Casinóban fényes ebédet rendezett az angolok tiszteletere, a harmadik napon szintén különféle ünnepelességek voltak. A flotta e hó 23-án távozott Polából, s így ama reményünk, hogy az angol flottát ismét üdvözölhetjük a magyar tengerparton teljesül nem fog.

A szini idény, mint a Bilancia írja a f. évi október 1-én fogja kezdetét venni, Raspantini vállalkozó és Salvini Gusztáv által vezetett drámai előadásokkal. A társulat ez ideig a milánói Manzoniéle színházban tartott előadásával kiváló sikert aratott.

Osaldí dráma. Nagy szenzációt keltett a jó 6-évesi nép körében a St-Modesto utcában e hét elején történt véres eset. Gentilizza Matteo dalmáciai születésű egyéniség, ki személyiségének megromlása folytán a városi fogyasztási adóhivatalnál viselt személyi állását elvesztette, napról napra nagyobb és nagyobb nyomorúsághajtott. Felesége, kinek hitvesi hűségéhez sok szó férhet, a boldogtalan férjét ráadásul még durva modorával is kinozta szemére hányva szegénységét. Gentilizza Matteo sok ideig türe rosz lelkű és nyelvez feleségének szemrehányását, míg végre elhatározta, hogy elhagyja Fiumét, visszatér Dalmáciaába munkát keresni. Hogy az uti költség fedezésére szükséges összeget előteremtse kéro hangon fordult 20 frtért feleségéhez, kinek a takarékpénztárban esinos kis tőkéje van elhelyezve. Az asszony azonban megtagadta férjétől a segítséget. — Kétségbeesett helyzetében Gentilizza ugy elkecsereedett, hogy az asszonyt egy keze ügyébe eső fejszével leütötte. A gyilkos férj megremülve szörnyű tette fölött, a rendőrséghez futott, hol önmagát jelentette föl. Az asszonyt a kórházba szállították, hol egy napi szenvedés után meghalt.

Forgó híd a Fiumarén. A Fiumara csatornára tervezett hidnak fölépítéséhez már hozzáfogtak. A hidnak ezéja az, hogy a vasuton érkezendő faemlék a vasuti állomásról, a Fiumara deltáján építendő farakodóhoz a vasuti Focsikkal átszállíthatók legyenek.

Katonai hangverseny Abbaziában. Ma vasárnap délután az abbaziai parkban a helyben állomásozó Jellacsics ezred zenekara nagy hangversenyt ad. Az előadás d. u. 4 óraker kezdődik s esti hat óraker ér véget. A hangversenyen résztvenni szándékozók a délutáni órákban az Adamich molórol tehetnek meg a kirándulást Abbaziába, honnét esti hét óraker a városba indulhatnak vissza.

Kirándulás Castelmuschióba. A mai napra tervezett kirándulások között nem kevésbé érdekes a castelmuschiói kirándulás, melyet Busetti vállalkozó az „Ika” gőzösn rendez. A hajó fél három óraker indul az Adamich molórol Castelmuschióba zenekíséret mellett. Castelmuschióból a kirándulók lóháton tovább mehetnek a Frangepánok régi várkastélyának megtekintésére. — A kirándulók szórakoztatására még különböző társas játékok is rendeztetnek. — Visszaindulás Castelmuschióból esti fél nyolcz óraker. Résztvételi jegyek Busetti F. órásnál az Adamich téren kaphatók.

Időjárásunk. Az e hét elején néhányszor ismétlődött zivatar és eseké-lyebb esőzések a levegőt kissé lehűtötték. A reggelek és esték kissé hűvösek ugyan, egybíránt pompás őszi napokban gyönyörködünk.

Szabadságolt katonák. Százötvenöt szabadságolt katona vonult át a mult pénteken városunkon. A katonák Trebinjéből gőzhajón érkeztek meg Fiuméba, honnét még az nap estén Zágrábba indultak.

A szüret Fiumében és környékén immár kezdetét vette. A borból, a nagy szárazság folytán, mely a szőlőknek nagy ártalmára, volt ez idén

kevesebb lesz ugyan mint a mult évben, de az idei bor a tavali minőségre föllélmája. Az új borokat hatósági rendelet folytán csak nehány nap mulva lesz szabad kimérni.

A „Pesti Hirlap” a folyó év utolsó hegyedére két igen érdekes regény közlését igéri. Az egyiket már meg is kezdte. Ez Danilovszky Gergely jeles orosz írónak „Kilencedik hullám” című érdekesítő regénye, melyet Szabó Endre fordít a lap számára, s ezt követni fogja Bret Haute hírneves amerikai író egy kitünő regénye. Az újvett aztán ismét eredeti regényvel kezd meg a „Pesti Hirlap”, melynek érdekes-ségét regényközlendéim kívül az országgyűlés megnyitásával fokozni fogják immár honatyává lett főmunkatársának Mikszáth Kálmánnak a „T. Házból” folytatólag irandó, közkeveltségi karcolatai. Hogy a „Pesti Hirlap” politikailag teljesen független, legjobb bizonyítékai mindegyik országos pártköz tartozó publicista munkatársai: Pulszky Ferenc, ifj. Abrányi Kornél, Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly, Törzs Kálmán. Hogy pedig ma a napilapok közt a legelőkelőbb és legelőkeltebb, a már köztudomásu, ugy, hogy méltán ajánlatjuk a magyar közönség figyelmébe. Előfizetési ára egy óra 1 ft 20 kr, negyedévre 3 fr 50., mely a „Pesti Hirlap” kiadóhivatalába (Budapest, Nádor-utca 7.) küldendő, honnan mutatvány számokat egész hétig ingyen küldenek.

Tengerészeti hírek.

Hajózás Fiume és Pola közt. A Sverluga és társai czég által Pola és Fiume közt fontartott hajójáratok menetrendje a f. évi október hó 21-től a következő leendő: *Indulis Fiuméből* az „Ika” hajón minden hétfőn és csütörtökön reggel 7 óraker, érintve utközben Lovranát, Moschenizet, Bersect, Rabazot és Chersot. — *Indulis Polából* minden kedden és pénteken d. e. 9 óraker, érintve ugyancsak a fönemlített kikötőket.

A triezsi kikötő munkálatok. Az osztrák kereskedelmi ministerium által a triezsi kikötőnél szükségessé vált munkálatok megvalósítására beadott pályázatok közül, kettőt vett figyelembe. Ezek egyike a triezsi építő szövetkezet, a másik pedig Ceconi G. ismert vállalkozó ajánlata. A munkálatok megközelítőleg 3.600.000 forintba fognak kerülni.

Az Albatros utja. Az „Albatros” hadigőzös által Nyugat-Afrika és Délamerikába célba vett utazás elmarad. E helyett az „Albatros” e hó 18-án Polából Cadixba indult, hol jelenleg az osztrák evolucziósi hajóraj horgonyoz.

Kereskedelmi hírek.

Árpkivitelünk. — Az árpkivitel ez idő szerint élénken folyik, s a mint arról értesítenek kilátás van az élénkülés fokozódására. Ugy a mult beten, mint e hét folyamán nagyobb mennyiségű árpa érkezett hozzánk, hogy innét a nyugoti kikötőkből szállíttassék.

Osztrák-keletindiai kivitel. Az osztrák kereskedelem vezérférfiainak a Keletindia irányuló kivitel megvalósítására kifejtett törekvései ugy látszik nem maradnak eredmény nélkül. A keletindiai konzorecium a legutóbb napok alatt a fölhívást intézett a gyárosokhoz és kereskedőkkhöz, hogy a vállalathoz csatlakozzanak, miután árakra nézve kétségkívül előnyös piacokra fognak találni Keletindiaiban.

Az orvosok és a sósorszesz. Dacára annak a határozott elleneszennek, melylyel az orvosok mindenféle háziszert ellen viseltének, mégis alig van ház a tovarosban, melyben a sósorszesz egyenesen orvosi rendel tre ne volna otthon, mint olyan háziszert, mely csaknem nélkülözhetetlen. Hirtelen rosszulieknél, fej- vagy fogfájásnál, náthánál, szengyengeségűl, szag-gatásnál, eszozos bá támadásnál, tehát mind oly bajoknál, melyek a családokban gyakoriak: kitünő hatással van. Rendkívüli szolgálatot tesz a Brázay-féle sósorszesz különösen faluhelyen, vagy ott a hol nem lehet gyorsan orvost kapni és pedig kitünő szolgálatot azért, mert a legkülönösebb bajoknál azonnal lehet alkalmazni a hozzá tartozó használati utasítás szerint, melyben pontosan le van írva, hogy mely baj ellen miként kell alkalmazni. E kitünő háziszert minden nagyobb fúszkereskedésben és gyógyszerésznél kapható a használati utasítással együtt. Otakojunk azonban az utazatók-tól és csak valódi Brázay-féle sósorszeszt fogadjunk el.

Hamisításoktól óvakodjunk! A mai pénz-sóvár-világban rendkívüli merveket ólt a régi kipróbált és elterjedt gyogy- és háziszerek ut-tánsása és hamisítása. Söt vannak kereskedők, akik az ily utazatókat jobban ajánlják a ve-vőnek avval, hogy épen oly jó mint a valódi, de olcsóbb. A legtöbbben ezt csupán óvédek-ből teszik, mert ott valószínűleg több nyeresé-

gük van. Mivel a híres Brázay-féle sósorszeszt is erősen hamisítják és utánozzák, kötelességünknek tartjuk a közönséget a saját érdekében figyelmeztetni, hogy vásárlásnál csak Brázay-féle sósorszeszt kérjen.

A Déli szobornak küszöbön álló leleple-zése alkalmából nem mulasztjuk el figye-lmezietni mindazokat a hatóságokat, testülete-ket és kül ött-égeket, melyek ez alkalomra Budapestre rándulnak, hogy a nagy hazafi szob- rára helyezendő koszorukat, a leggyorsabban legutányosabban és legszebb kivitelben Pécsi Manó élővirág és Rieger Mór m. kir. udvari szállító művirágkereskedésében Budapestben sze- rezhetik be. Pécsi élővirágterme korona herceg utca 17 sz. alatt van és remek kertészete és kitünő munkaerő által a legfokozottabb igé- nyeknek is képes megfelelni, míg Rieger mű- virág gyára szervitátor 5 sz. alatt a legna- gyobb és legversenyképesebb. E zetek a leg- több és legelőkelőbb fővárosi testületek és há- tóságok és a legmagasabb udvari körök ren- des szállítói és különösen arról ismeretesek, hogy koszorukat nemcsak a legizélesebben, hanem a leggyorsabban is állítják elő, a mi ily akka- lommal tudvalevőleg nagyon fontos körülmény

CSARNOK.

SZALONIKI*)

Szaloniki zsidó város; lakosai- nak túlnyomó része zsidó. Azonban jellegük teljesen elütő s egészen más az életmódjuk, és más szoká- saik vannak, mint az europaszerte általában ismert hitsorsosaink. Az okok, a miért a spanyol zsi- dók Szalonikiban és környékén tö- megesen telepedtek és mindenütt népes gyarmatokat alapítottak, csak akkor lesznek kipuhatolva, ha mindazon okmányok át lesznek ku- tatva, melyeket az azon időbeli tudós spanyol zsidók hátrahagytak. Szalonikiban nincs egyetlen zsidó, ki németül értene. Kiváló hajla- muk van az idegen nyelvek elsaj- játítására. Egy spanyol zsidó lega- lább is három nyelvet beszél, van azonban köztük ezer és ezer kik- öt sőt emel több nyelven is be- szélnek.

Ha maguk közt vannak vallás, szertartásaiknál, kereskedésben, a családi élet minden viszonyában a spanyol nyelvet használják; ezen- kívül beszélnek a török, olasz, görög, bolgár és a francia nyelvet. A kikötőben alkalmazott teherhor- dók, angolul is beszélnek.

A szalonikii spanyol zsidók a világ legszebb emberei közé tar- toznak. Erőtéljes magas csontos szép alakok, előkelő magatartással és külsővel, mi leginkább akkor tü- nik föl midőn ünnepe napokon gaz- dagon díszített turbánnal, hosszú kaitákkal, török bugyogóban sétá- tara mennek. Mindama Balkán-tar- tományokban, hol a török uralom véget ért, hol ezen uralomra em- léztető minden jelleg elmosódott, hol a nők a török bugyogót mo- dern francia szabású öltönyökkel, a férfiak a fezt és turbánt kalap- pal esereáltak föl, hol alig találunk már egyeseket, kik még értenek törökül: a spanyol zsidó az egye- dül, ki még a régi életmódhoz ra- gaszkodik, és jól beszél törökül, nők megtartották a régi viséletet, mintha mi sem történt volna, s mintha a régi török uralom még mindig fönnállana.

A régi szokásokhoz való szilárd ragaszkodás a zsidók konzervatív hajlamában leli magyarázatát. — Csak így lehet megfejteti, hogy ez

*) Ez érdekes czikk szerzője egy a kelet- et alaposan ismerő jelesebb írónk.

emberek még ma is, miután ha- zájukat évszázadokkal ezelőtt el- hagyták, spanyolul beszélnek, ám- bár Spanyolország kegyetlenül elüz- te és hontalanná tette őket

Midőn az utcákon járnak kel- nek, az ó-testamentum patriarkális alakjait véljük látni. Föllépésük előkelő méltóságjeljes, még akkor is midőn a legnehezebb napszamos munkákat végzik. Köztudomásu dolog, hogy Szalonikiban a legne- hezebb munkákat majdnem kivé- tel nélkül zsidók teljesítik. A leg- több teherhordó a legjobb nap- szamosok, a kovácsok bogárook mind zsidók.

Sohasem feledem el a képet, mit Szaloniki ott tartzkodásom alkalmával nyújtott. A zsidók épen a sátoros ünnepet ülték; a közel- fekvő nádasból már két-három nap- pal az ünnep beállta előtt hordták a sátorok betetőzésére szolgáló sást: Egy öreg zsidó óriási csomag sás terhe alatt görnyedezett, mialatt annak tetején három kis gyermek- unka bizonyosan játszadoztak, raj- zánkodtak.

A sátoros ünnep alkalmával az utcák sajátságos jelleget öltenek magukra, különösen azon város ré- szekben, melyek a kikötő közelé- ben fekszenek, s hol a zsidók tul- nyomó számmal laknak. Az inga- tag sátorok, mind meg annyi fecské- fészkek gyanánt tapadnak az első, második és harmadik emeletekhez.

Minden ötödik-hatodik ablak- ból deszka nyúlott ki, az ezekhez erősített karók vászonnal vagy se- lycemleppel voltak bevonva, s a sátor készen állott. A háztetőkön, a lépcsőházakban, kapuk fölött mindenütt ily sátrak tüntek sze- meimbe. Bámulatra méltó a bátor- ság, a melyel a zsidók ez ingatag alkalmazóságokon helyet foglaltak, borzongás járta át tes-füknét, midőn egyik harmademeleti gyöngé- sátorban egész családot láttunk, mely ott lakománál ült és szent dalokat énekelte. A sátorban ablak- szerű nyílások voltak vágva, me- leken csinos női fejek kandikál- tak ki.

A *Hotel Colombo*-ba siettem fény- képzéseti műszereimért, hogy e képet megörökítssem. Nem lehet el- képzelni, milyen nagy föltűnést keltettek e műszerek az utcákon a spanyol zsidók között. Beláttam, hogy az utcán ezélt nem érek, el- határoztam tehát, hogy egy na- gyobb házba megyek s az udvart a benne pezsgő élettellefényképe- zem, egy zsinagóga (150 van Sza- lonikiban) melletti nagy házba lép- tem be tehát.

Mily festői kép tárult szemem elé. Ez egyetlen házban hatvan sá- tor volt föllállítva; egyikben — má- sikban még az ebédnél ültek, az öregek a bibliát forgatták, míg a fiatalok élénken esvegett és ne- vettek. A nők nagy fényűzést fej- tettek ki; a mi ékszerrel és drá- gasággal bírtak, az mind a ruhá- jukon fejkükön, és nyakukon ragyo- gott.

Mocs Zsigmond felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos. **Battara P.** könyvnyomdája, Fiume.

NEW-YORK

KIZÁRÓLAG KÖLCSÖNÖSSÉGEN
ALAPULÓ BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Alapított 1845-ben

Biztosítéki alap 1886. január 1-én
350 millió frank.

Alapítása óta 1886. január 1-ig a New-York 222,912 kötvényt állított ki, biztosítván 3,624,647,762 fkot.
Évi díjakban bevett . . . 745,373,352 „
Kamatokban bevett . . . 189,309,454 „
Szerződések esedé-
kességéért fizetett . . . 228,008,072 „
Nyereségükért és
vásárlásukért fizetett . . . 233,687,453 „

A New-Yorknak Amerikán, Ázsián és Afrikán kívül Európában a következő fővárosokban vannak fiókjai:

Berlinben — Londonban — Bécsben — Brüsszelben — Koppenhágában — Madridban — Párisban — Amsterdamban — Rómában — Turinban — Kristiánában — Lisszabonban — Pétervárott — Veveyben — Stockholmban — Konstantinápolyban — Budapesten.

A New-York életbiztosító társaság tisztán kölcsönösségen alapul, nincsenek részvényesei, tehát az egész nyereséget a biztosítottak közt osztatik szét.

Bővebb fevilágosításért fordulhatni a New-York magyarországi képviselőségéhez:

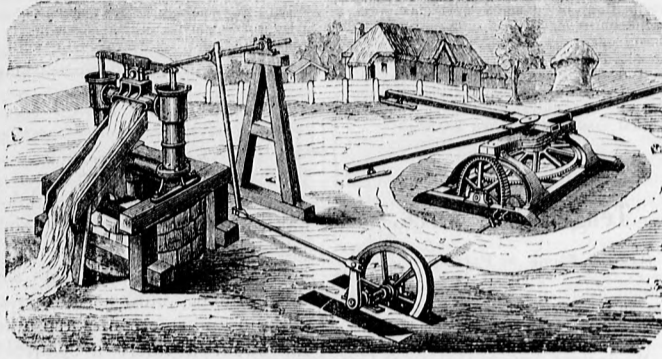
Budapesten Nádor-utca 9.

PRIMA FABBRICA UNGHERESE

di
Macchine ed attrezzi per lo spegnimento del fuoco

Bukarest **F. WALSER** Kolosvár
Via Grévia n. 65 Helmonostorutca 12

Fabbrica e Deposito principale: BUDAPEST, Rottenbiller N. 66.
Corrispondenza in tutte le lingue.

Fabbrica premiata in tutte le esposizioni universali, per la produzione di macchine ed altri attrezzi per lo spegnimento del fuoco, macchine idrotecniche, pozzi a pompe, campane per le chiese. Esportazione nei paesi ereditari della Monarchia, nella Russia ed in tutto l'Oriente. — A richiesta si mandano gratis e franchi di porto prospetti forniti da modelli. — Bilanci e disegni di progetti si somministrano gratis.

A budapesti országos kiállításán a nagy díszokmánygyal egyedül kitüntetett bemutató.

Öväs!

Gyakran történtek már kísérletek a közönség felvezetésére, hogy a jó hírnévnek örvendő

Fiumei rizskeményítő

helyett, melynek vegészeti tisztaságáért a gyár kezességét vállal, minőségre nézve gyöngébb gyártmányok kerülnek eladásra.

A saját érdekében figyelmeztetik a t. ez. közönség, hogy az ily tévúra vezető eljárás ellen óvja magát, s a fiumei rizskeményítő.

Fehér elefántot ábrázoló védjegyére figyelmes legyen.

SCHOLZ FERENCZ magángimnaziuma

és előkészítő tanfolyam a középiskolákra engedélyezve a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi es. kir. ministeriumnak 1885. április 8-án 5103 sz. a kelt rendeltével; az intézetben teljes ellátás kapható.

Grác Salzamgtasse 4 sz.

Programok ingyen és bérmentve küldetnek.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utazóknak a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó fensége

József főherceg, és ő felsége Milán szerb király
asztalián rendezésű italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is egyúgy mint hazánkban általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss tölésben az ország minden gyógyszerletárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÜTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használni kiérdemelt kedveltségnek örvend.

Az 1886-ik évi elszáll. 2.000,000 palack.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utazóknak a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó fensége

József főherceg, és ő felsége Milán szerb király
asztalián rendezésű italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is egyúgy mint hazánkban általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss tölésben az ország minden gyógyszerletárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÜTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használni kiérdemelt kedveltségnek örvend.

Az 1886-ik évi elszáll. 2.000,000 palack.

Hangszergyár Budapest, Kerepesi-ut 36.

STERMBERG ARMIN.

Valódi tiszta egri borok.

A legkitünőbb egri borokat bármily minőségűt, és bármely mennyiségben szállít az egri borászati egyesület ügynöke. A borok tisztasága és valódiságaért kezességét vállal. Az árak mérsékelték. Bővebb értesítést ad az egri borászati egyesület ügynöke

Zohor Vincze
Eger.

VI.

Szerkesztő
Redakció

Előfizetés
Egy évre
Félévre
Negyedévre
2 hóra
Külföldre

188

A Fiumei Országos Kiállításán a nagy díszokmánygyal egyedül kitüntetett bemutató.

Öväs!

Gyakran történtek már kísérletek a közönség felvezetésére, hogy a jó hírnévnek örvendő

Fiumei rizskeményítő

helyett, melynek vegészeti tisztaságáért a gyár kezességét vállal, minőségre nézve gyöngébb gyártmányok kerülnek eladásra.

A saját érdekében figyelmeztetik a t. ez. közönség, hogy az ily tévúra vezető eljárás ellen óvja magát, s a fiumei rizskeményítő.

Fehér elefántot ábrázoló védjegyére figyelmes legyen.

SCHOLZ FERENCZ magángimnaziuma

és előkészítő tanfolyam a középiskolákra engedélyezve a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi es. kir. ministeriumnak 1885. április 8-án 5103 sz. a kelt rendeltével; az intézetben teljes ellátás kapható.

Grác Salzamgtasse 4 sz.

Programok ingyen és bérmentve küldetnek.

A Fiumei Országos Kiállításán a nagy díszokmánygyal egyedül kitüntetett bemutató.

Öväs!

Gyakran történtek már kísérletek a közönség felvezetésére, hogy a jó hírnévnek örvendő

Fiumei rizskeményítő

helyett, melynek vegészeti tisztaságáért a gyár kezességét vállal, minőségre nézve gyöngébb gyártmányok kerülnek eladásra.

A saját érdekében figyelmeztetik a t. ez. közönség, hogy az ily tévúra vezető eljárás ellen óvja magát, s a fiumei rizskeményítő.

Fehér elefántot ábrázoló védjegyére figyelmes legyen.

SCHOLZ FERENCZ magángimnaziuma

és előkészítő tanfolyam a középiskolákra engedélyezve a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi es. kir. ministeriumnak 1885. április 8-án 5103 sz. a kelt rendeltével; az intézetben teljes ellátás kapható.

Grác Salzamgtasse 4 sz.

Programok ingyen és bérmentve küldetnek.